

Palmeolieværdikæderne i Danmark

Gylling, Morten; Hagelund, Astrid; Olsen, Frederik Lehmann

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Gylling, M., Hagelund, A., & Olsen, F. L., (2018). *Palmeolieværdikæderne i Danmark*, 27 s., IFRO Udredning Nr. 2018/20

IFRO Udredning

Palmeolieværdikæderne i Danmark

Morten Gylling
Astrid Hagelund
Frederik Lehmann Olsen

IFRO Udredning 2018 / 20

Palmeolieværdikæderne i Danmark

Forfattere: Morten Gylling, Astrid Hagelund, Frederik Lehmann Olsen

Faglig kvalitetssikring: Henning Otte Hansen

Udarbejdet for henhold til aftalen mellem Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi og Miljø- og Fødevareministeriet om forskningsbaseret myndighedsberedskab

Udgivet december 2018

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

Indholdsfortegnelse

0. Opgavebeskrivelse	2
1. Certificering af palmeolie	3
1.1 Certificeringsordninger, overordnet målsætning samt udvikling	3
1.2 Certificeringsordninger for palmeolie	7
1.3 Udviklingen i prisen på certificeret palmeolie	5
2. Import, eksport og forbrug af palmeolie i Danmark	10
2.1 Anvendelseskategorier for palmeolie: Fødevarer, Foder og Teknik	10
2.2 Direkte import af palmeolie	11
2.3 Indirekte import af palmeolie	13
2.4 Direkte dansk eksport af palmeolie	14
2.5 Indirekte eksport af palmeolie	17
2.6 Forbruget af palmeolie, herunder andelen af certificeret palmeolie	18
3. Skøn over forbruget af bæredygtig palmeolie (RSPO) i Danmark	20
Referencer	21
Appendiks A: Metodespørgsmål	22
Appendiks B: Anvendelseskategorier	23
Appendiks C: Oversigt over danske virksomheders CSR-profil	26
Appendiks D: Virksomheder	27

0. Opgavebeskrivelse

Miljø- og Fødevareministeriet har som en del af aftalen om forskningsbaseret myndighedsbetjening bedt IFRO om at udarbejde et notat om palmeolieværdikæderne i Danmark:

Der ønskes en analyse, der afdækker, hvor stor del af den danske import af palmeolie, der vurderes at være ansvarligt produceret, hvor produktionen kan dokumenteres bl.a. ikke at have bidraget til afskovning.

Der forventes en kort indledende beskrivelse af ansvarligt produceret palmeolie, herunder en kort beskrivelse af:

- RSPO – overordnet målsætninger og udvikling
- Globalt udbud og efterspørgsel af RSPO-certificeret palmeolie. RSPO er den certificeringsordning, der pt. møder efterspørgsel blandt danske virksomheder.
- Certificeringsmodaliteter (Book and Claim, Mass Balance, Segregeret, Identity Preserved)

Derefter forventes en kortlægning af palmeolie i Danmark, opgjort efter;

- Samlet opgørelse over import og eksport af forskellige fraktioner af palmeolie
- Samlet estimat af, hvor meget af denne palmeolie, der er certificeret, og efter hvilken model (book and claim, mass balance etc.).
- Opgørelse af, i hvilke sektorer, palmeolien finder anvendelse i Danmark. Det er op til IFRO at definere kategorierne for denne kortlægning, men som minimum tænkes opgjort estimeret ift. hhv. fødevarer, foder, kosmetik/personal care, rengøringsmidler og kemikalier, samt bioenergi.
- Endeligt bedes der kort redegøres for vurdering af dansk anvendelse af produkter med ”iboende palmeolie” (fx importerede fødevarer indeholdende palmeolie), herunder betragtninger om certificering i den forbindelse.

Metodetilgangen indbefatter bl.a. identifikation af de 5-10 største importører, samt kvalitative og kvantitative interviews med disse virksomheder, såfremt muligt. Metodetilgangen skal være tydelig, så der løbende kan måles på fremgangen.

Det forventes, at IFRO tager dialog med ESPO (”European Sustainable Palm Oil”) om metodetilgangen, med henblik på at anvende en metodetilgang, der fremmer mulighederne for sammenligning på tværs af lande.

1. Certificering af palmeolie

1.1 Certificeringsordninger, overordnet målsætning samt udvikling

Den mest udbredte certificeringsordning for palmeolie er *Roundtable on Sustainable Palm Oil* (RSPO). RSPO er en medlemsorganisation, der efter flere års forarbejde blev etableret og aktiv i 2003. Formålet med RSPO er at fremme produktion og anvendelse af *Certified Sustainable Palm Oil* (CSPO). De første leverancer af certificeret palmeolie (CSPO) blev effektueret i 2008.

RSPO har globalt knapt 4.000 medlemmer, og der er medlemmer fra alle dele af værdikæden for palmeolie. Der stilles en række krav for at blive medlem, og der er medlemskab på tre niveauer: *Ordinary*, *Affiliate* og *Supply Chain Associate*.

- Ordinary-medlemskab er for organisationer/virksomheder, der er direkte involveret i forsyningskæden for palmeolie.
- Supply Chain Associate-medlemskab er for virksomheder, der har aktiviteter i forbindelse med forsyningskæden, men som køber eller anvender under 500 ton palmeolie eller palmeolieprodukter årligt.
- Affiliate-medlemskab er for organisationer, der ikke direkte er involveret i forsyningskæden for palmeolie.

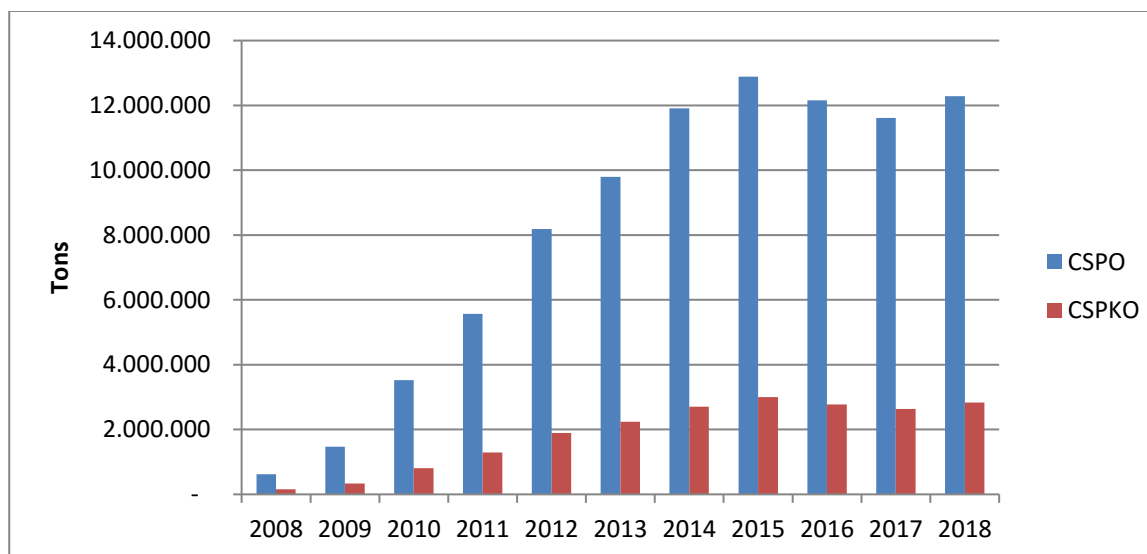
Der er 56 danske medlemmer RSPO fordelt på 35 Supply Chain Associate-medlemmer og 21 Ordinary-medlemmer.

Der er knyttet en række krav og rettigheder til de forskellige typer af medlemskab. De væsentligste i denne sammenhæng er, at der skal udarbejdes mål for anvendelse af bæredygtig palmeolie i virksomheden samt en plan for implementering. Der skal hvert år indsendes en fremdriftsrapport (ACOP – *Annual Communications of Progress*).

RSPO opererer med salg af certifikater, hvor et certifikat svarer til et ton bæredygtigt produceret palmeolie (CSPO). Al certificering og alle certifikater er baseret på tredjeparts certificering udført af akkrediterede certificeringsbureauer.

Certificeret palmeolie har siden oprettelsen af RSPO opnået betydelig udbredelse og volumen. Fra en produktion på omkring 10.000 tons i 2008 til over 6 millioner tons i 2012 (RSPO, 2013) ud af en samlet produktion på cirka 55 millioner tons og med mere end 1 million hektar under certificering har RSPO formået at opnå en volumen, der viser eksistensen af et marked for certificeret palmeolie. I 2018 er produktionen på 12,3 millioner tons, svarende til 19 procent af den samlede palmeolieproduktion, og det certificerede produktionsareal er nu oppe på cirka 3,6 millioner hektar (RSPO, 2018).

Figur 1.1 Årlig certificeret produktionsvolumen af CSPO og CSPKO

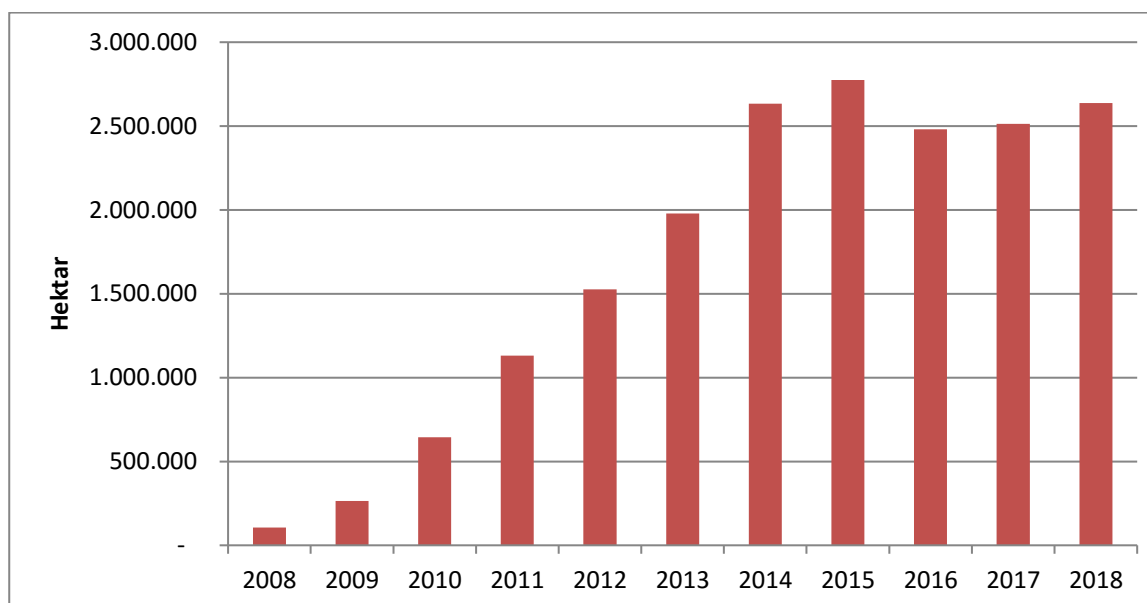

Note: CSPO – Certified sustainable Palm Oil; CSPKO – Certified sustainable Palm Kernel Oil

Kilde: RSPO (2018)

Figurerne 1.1 og 1.2 viser henholdsvis udviklingen i produktionen af bæredygtig palmeolie og palmekerneolie samt det certificerede produktionsareal. Det ses, at størrelsen af de RSPO-certificerede produktionsarealer er stigende. Der skete en voldsom stigning fra 2013 til 2014 og igen en stigning til 2015. Herefter ses dog et fald fra 2015 til 2016 med en efterfølgende stigende tendens. Det fremgår også, at det certificerede produktionsvolumen og certificerede produktionsareal ikke overraskende har det samme udviklingsforløb.

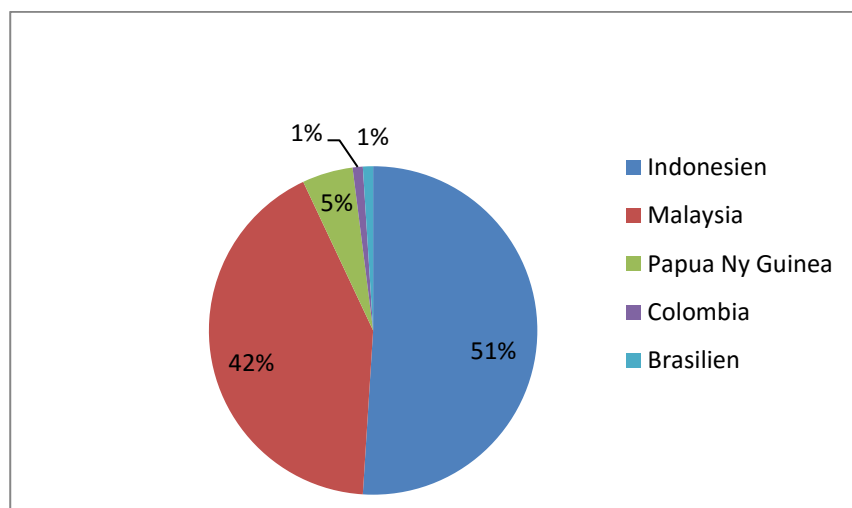
Figur 1.2 Produktionsareal for certificeret bæredygtig palmeolie

Kilde: RSPO (2018)

Som det fremgår af figur 1.3, producerer Indonesien og Malaysia tilsammen 93 procent af den RSPO-certificerede palmeolie. Til sammenligning står de to lande ifølge European Palm Oil Alliance for 85 procent af den samlede producerede mængde af palmeolie på verdensplan. Den relativt større andel af certificeret produktion i forhold til den samlede produktion skyldes formentlig en relativt større certificeringsgrad i de to lande i forhold til de resterende producentlande.

Figur 1.3 Hvor kommer RSPO-certificeret palmeolie fra?

Kilde: RSPO (2018)

1.2 Certificeringsordninger for palmeolie

Certificeringsordningerne anvendes i forbindelse med fire forskellige typer af CSPO-værdikæder, hvor der stilles forskellige krav til certificeringen:

- *Identity Preserved (IP)*, hvor den bæredygtige palmeolie kan spores direkte til den enkelte producent. Olien holdes adskilt gennem hele forsyningskæden.
- *Segregeret*, hvor den bæredygtige palmeolie holdes adskilt fra den konventionelle, ikke-CSPO-palmeolie gennem hele forsyningskæden.
- *Mass Balance*, hvor den certificerede (CSPO) olie blandes med konventionel olie (ikke certificeret), men hvor der føres regnskab med, hvor meget certificeret palmeolie der er til rådighed i "systemet".
- *RSPO-kreditter/Book and Claim*. Her bliver forsyningskæden ikke kontrolleret med hensyn til indholdet af CSPO-bæredygtig palmeolie. Produktionsvirksomheder og oliehandlere kan købe kreditter direkte fra certificerede dyrkere, oliemøller eller mindre producenter.

Hertil kommer to yderligere certificeringsordninger, RSPO NEXT og RSPO RED:

RSPO NEXT omfatter følgende:

- Ingen afskovning
- Ingen plantning på tørvejord
- Respektere menneskerettigheder og gennemsigtighed i hele organisationen inklusiv joint ventures (kædeansvar).

Alle de ovennævnte indsatsområder vil være genstand for særskilt RSPO-certificering.

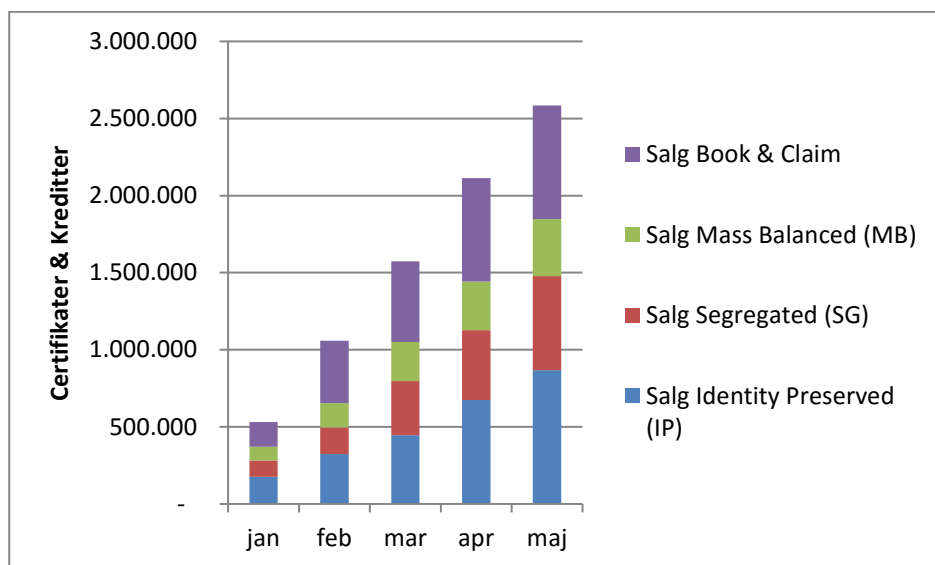

RSPO RED er designet til at overholde kravene i EU's *Renewable Energy Directive* (RED) ved anvendelse af palmeolie til produktion af biodiesel. Udover at skulle overholde kravene til CSPO-produktion er et væsentligt krav, at producenten har produceret palmeolie på arealet siden 2008. RED forventes i sin nuværende form at blive udfaset senest i 2030.

Figur 1.7 viser, at den største mængde solgt certificeret palmeolie på globalt plan er IP-certificeret, efterfulgt af Book and Claim-kreditter. Dette kunne tyde på, at hvis en given virksomhed har forpligtet sig til at benytte certificeret palmeolie, er den også villig til at betale den merpris, der er forbundet med den større gennemsigtighed og sporbarhed af olien. At Book and Claim-kreditter er de næst mest solgte kan være et resultat af den relativt enkle tilgang til kreditterne og dermed en hurtig opfyldelse af eventuelle opstillede CSR-mål. Figur 1.8 viser, at også udbuddet af IP-certificeret palmeolie er større end Book and Claim-kreditter.

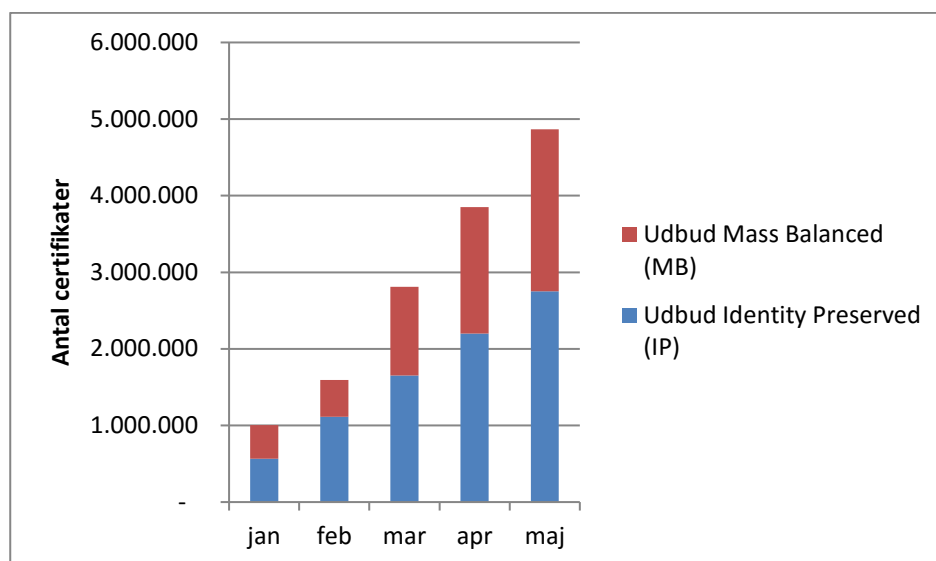
Ved køb af Book and Claim-kreditter er der ikke tale om et reelt køb af fysisk palmeolie, men derimod en kredit der garanterer, at en given produceret mængde palmeolie er certificeret. Det behøver derfor ikke at være den fysiske palmeolie, den givne producent bruger, men derimod at de har ”reserveret” den tilsvarende mængde blandt den certificerede producerede palmeolie.

Figur 1.7 Bæredygtig palmeolie – salg af certifikater efter værdikædemodel

Kilde: RSPO (2018)

Figur 1.8 Bæredygtig palmeolie – udbud af certifikater efter værdikædemodel

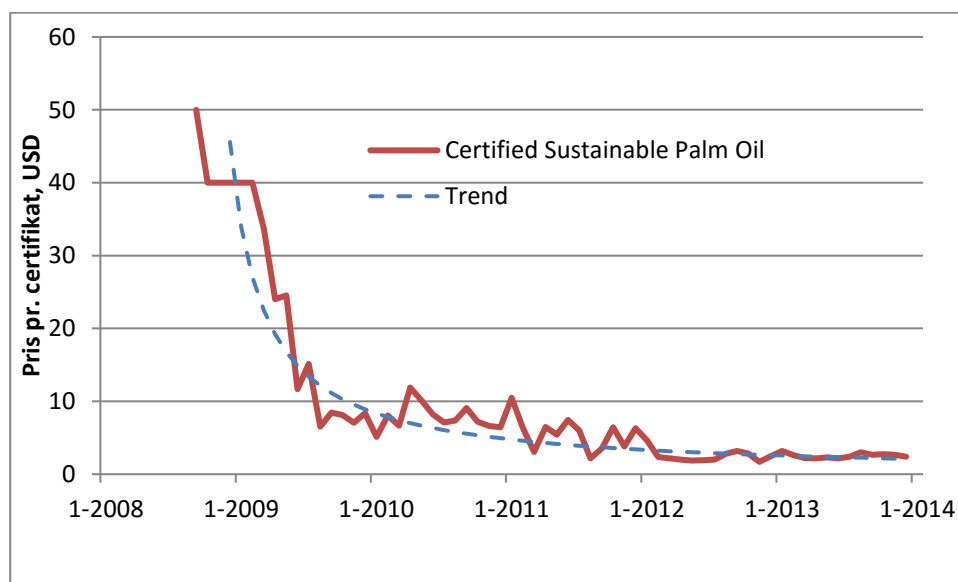

Kilde: RSPO (2018)

1.3 Udviklingen i prisen på certificeret palmeolie

Den større produktion af certificeret palmeolie som vist i figur 1.1 har betydet, at priserne på kreditterne er faldet fra 40-50 USD per ton og har stabiliseret sig omkring et niveau på 2-3 USD (Bosselmann et.al. 2014). I figur 1.4 er udviklingen i prisen på kreditterne vist for perioden 2008-2013.

Figur 1.4 Pris per certifikat, USD

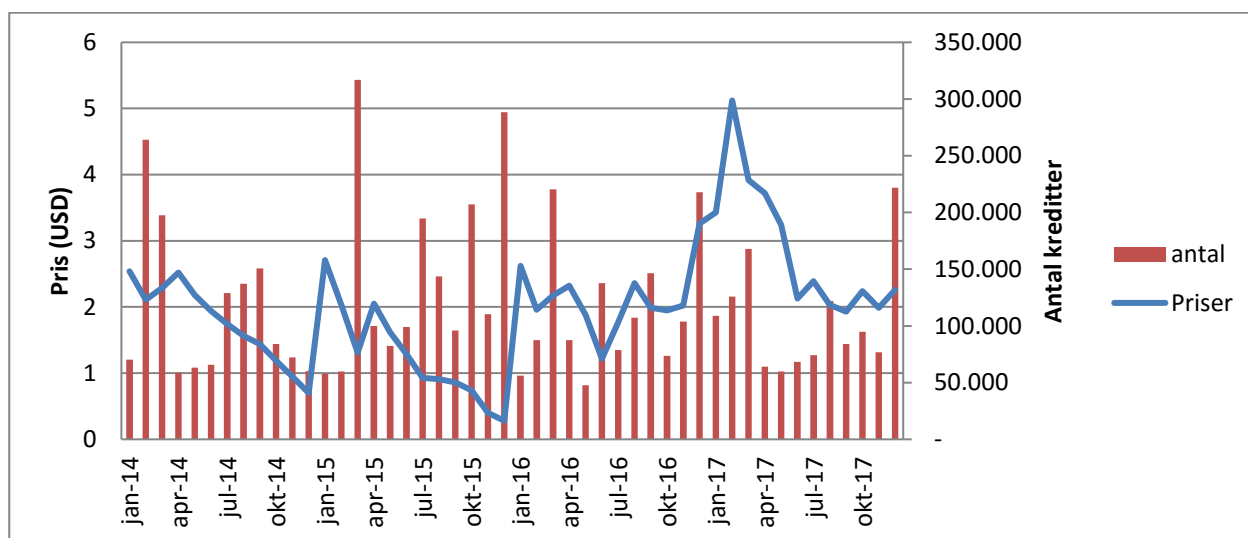
Kilde: Bosselmann et al. (2014)

Fra en startpris på 50 USD per kredit (ton) er prisen faldet hastigt med stigende volumen. Det har åbenbart været attraktivt for palmeolieproducenter at indgå i certificeringsordningen og dermed øge udbuddet af certificeret palmeolie. Gennem 2012 og 2013 har prisen holdt sig stort set konstant på niveauet 2-3 USD

per kredit, hvilket formodentlig er niveauet, hvis producenternes omkostninger ved certificering skal dækkes.

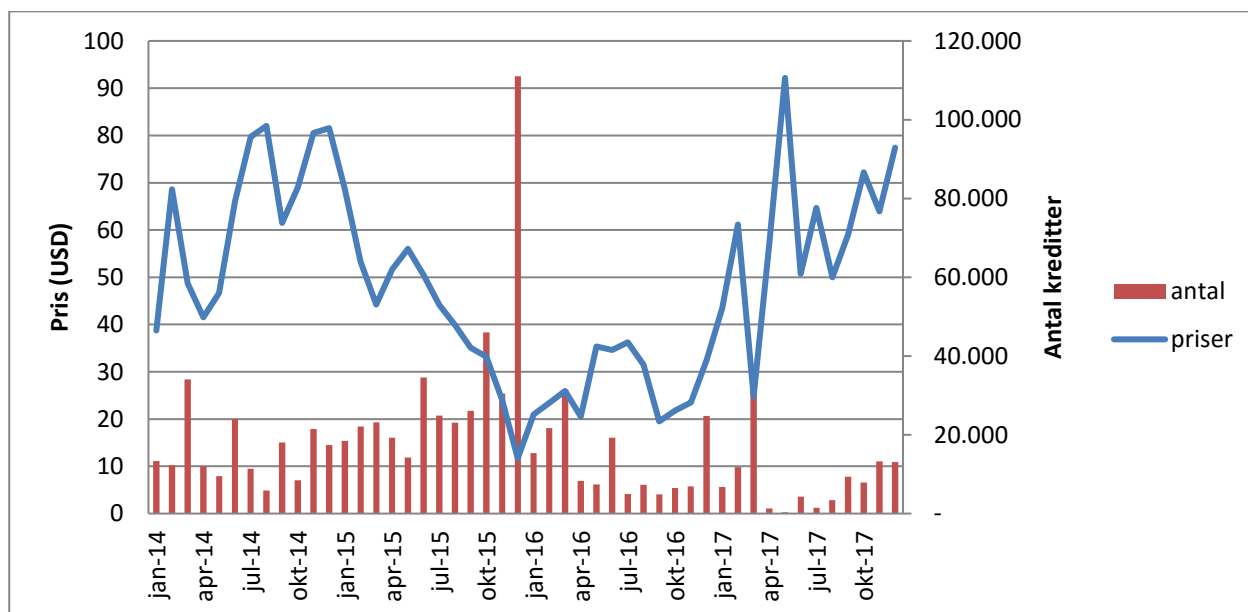
Mens priserne på CSPO-kreditterne har fulgt en faldende trend frem til 2014, viser figur 1.5, at der fra 2014 og frem har været løbende prisudsving i både op- og nedadgående retning. Som det fremgår af figur 1.6, er dette også tilfældet for certifikater for CSPKO.

Figur 1.5 CSPO, månedlig prisudvikling

Kilde: RSPO.org/palmtrace 2018

Figur 1.6 CSPKO, månedlig prisudvikling

Kilde: RSPO.org/palmtrace

Figurene 1.5 og 1.6 viser, at der er relativt store udsving i priserne på henholdsvis CSPO- og CSPKO-kreditter. Der ses de største udsving i priserne for palmekerneolie kreditter, som gennem hele 2015 faldt væsentligt. Der sker en stigning igen gennem 2016 og 2017, hvor priserne dog er præget af væsentlig større

udsving. Hvis man ser på udviklingen for CSPO, har denne også et markant fald omkring 2015, men her opnås en relativt stabil pris hurtigere end for kerneolien. Det ses også, at der er en stor prisstigning i starten af 2017, men denne udlignes igen hurtigt.

Certifikaterne er dyrest for IP-olien, efterfulgt af segregeret olie grundet omkostningerne til at holde produkterne fysisk adskilt i hele forsyningskæden, mens Mass Balance- og Book and Claim-certifikater har den laveste pris, da disse ikke kræver en fysisk adskillelse.

2. Import, eksport og forbrug af palmeolie i Danmark

2.1 Anvendelseskategorier for palmeolie: Fødevarer, Foder og Teknik

Import, eksport og forbrug af palmeolie i Danmark er i de kommende afsnit opdelt i følgende anvendelses kategorier; Fødevarer, Foder og Teknisk forbrug. I appendiks er der en beskrivelse af de tre kategorier inklusive en liste over de specifikke definitioner for de forskellige elementer, som indgår i anvendelsesinddelingen. Nedenfor følger en beskrivelse af de forskellige grupper, de forskellige fraktioner og palmeoliens anvendelse inden for kategorierne.

Palmeolie anvendt i fødevarer

Her medtages de forskellige fraktioner af palmeolie, som anvendes i fødevarerektoren. Der er tale om både palmeolie og palmekerneolie, hvor det vigtige forhold er, at det ikke er kemisk modificeret. Det er altså den palmeolie, som ender i produkter konsumeret som fødevarer. De fødevarer, hvor man oftest vil se palmeolie optræde, er margarine, fedtreduceret smør, madolie, småkager og andet bagværk samt chokolade.

Palmeolie anvendt i foder

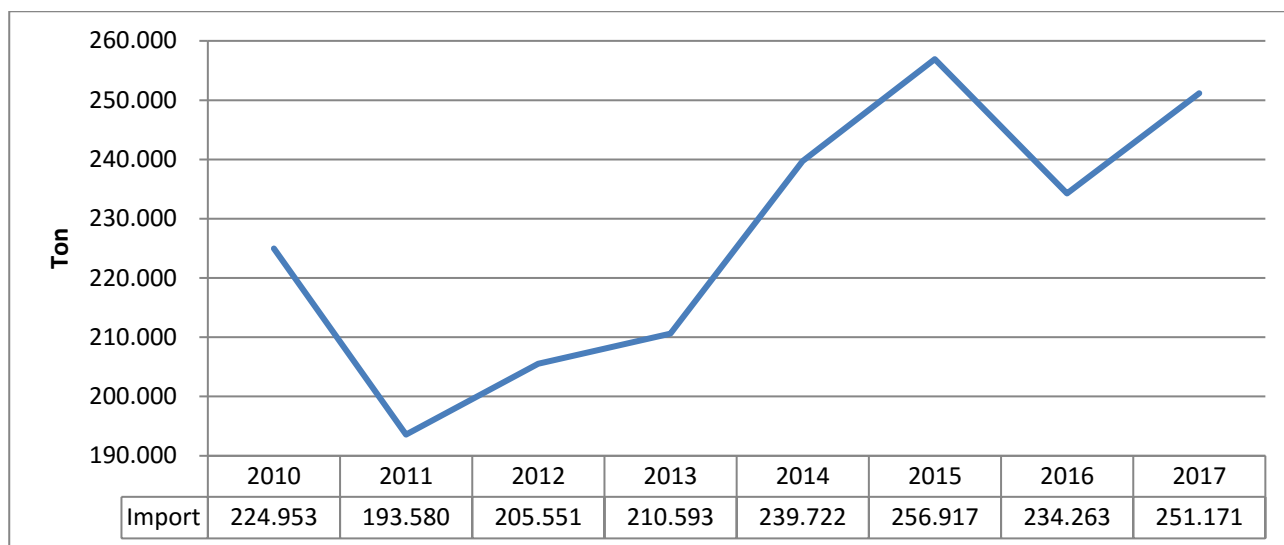
Her omtales import, eksport og forbrug af den rå palmeolie, palmekerneolie, oliekgager, andre faste restprodukter samt fedtsyredestillater. Det er her specificeret, at det ikke er gået til teknisk forbrug og industriel anvendelse og derfor er anvendt som foder. Inden for anvendelsen af palmeolie i foderstof er det hovedsageligt den rå palmeolie, som udgør fedttilskud i foder. Oliekgager og andre faste restprodukter fra udvindingen af palme- og kerneolien indgår som proteinkilde.

Palmeolie anvendt i teknisk forbrug

Til teknisk forbrug anvendes mange af de samme fraktioner af palmeolien som i fødevarer og foder, men forarbejdningen er anderledes. Kategorien indeholder palmeolie anvendt til kosmetik, sæber, maling og biobrændsel. Under de enkelte produktnumre findes de palmeoliefraktioner, som specifikt ikke kan anvendes til fremstilling af fødevarer. Det danske forbrug af palmeolie anvendt til teknisk forbrug ligger væsentligt lavere end for de to andre kategorier.

2.2 Direkte import af palmeolie

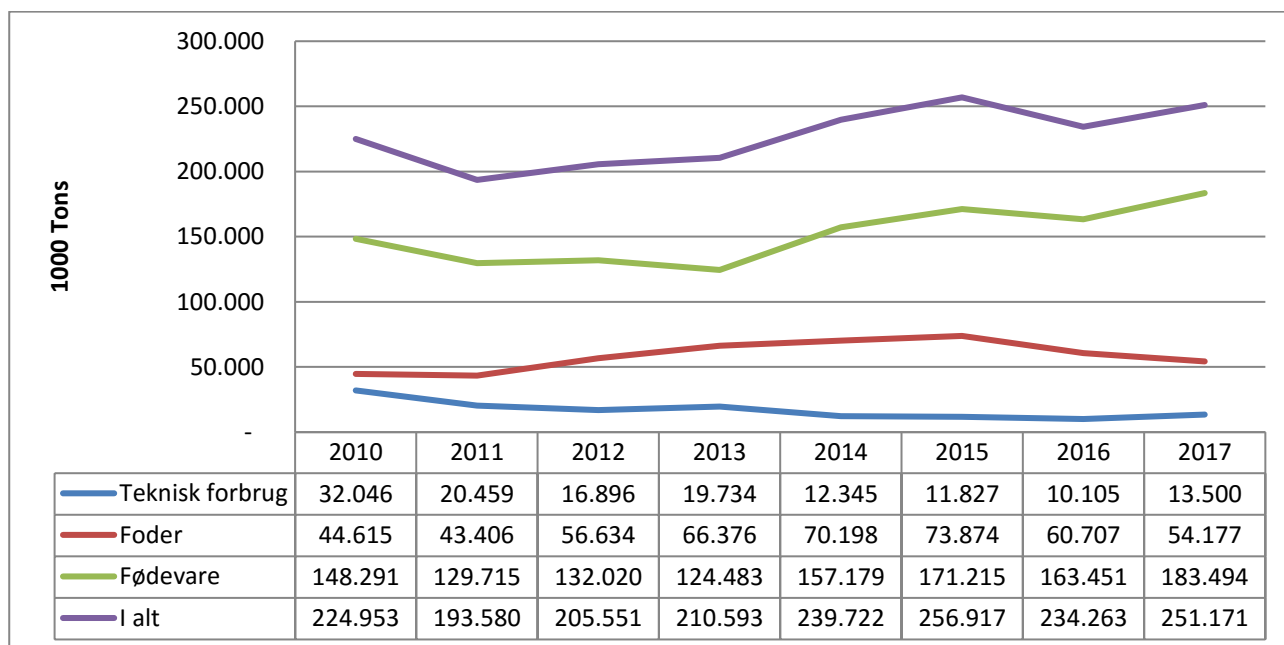
Figur 2.1 Udvikling i import af palmeolie

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Den samlede import af palmeolie har siden 2011 vist en opadgående trend. I 2017 var importen på knapt 250.000 tons. I perioden 2015 til 2016 har der været et fald i importen fra 256.917 tons i 2015 til 234.263 tons i 2016. Herefter steg importen igen fra 2016 til 2017.

Figur 2.2 Import fordelt på anvendelse

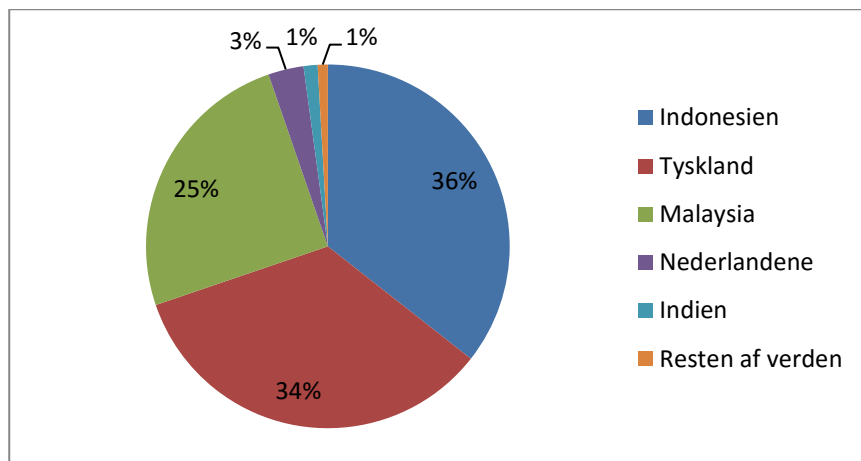

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Figur 2.2 viser importen af palmeolie samt andre fraktioner heraf fordelt på import til fødevarer, foder og teknisk anvendelse. Som det fremgår, har importen af palmeolie til fødevarer, som er den største anvendelseskategori, været stigende efter et mindre fald fra 2010 til 2011. Importen til foder har været

svagt stigende frem til 2015, hvorefter den falder, det samme gør sig delvist gældende for teknisk anvendelse, hvor importen dog har været rimelig konstant siden 2014.

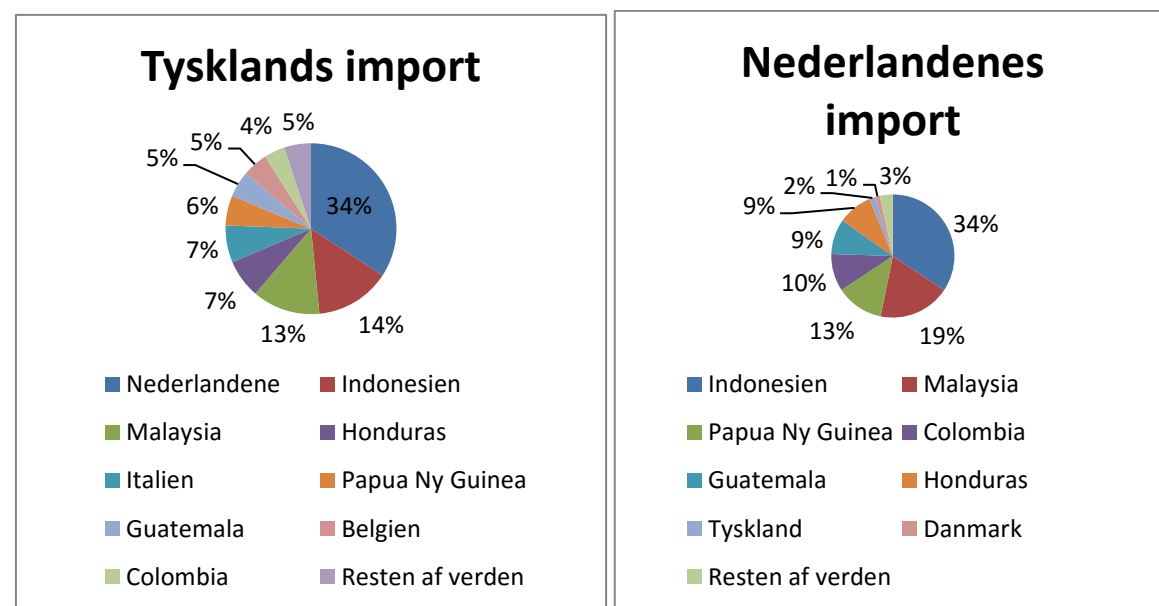
Figur 2.3 Samlet dansk import af palmeolie fordelt på lande (2017)

Note: Palmeolie og fraktioner heraf, raffinerede eller ikke raffinerede, men ikke kemisk modificerede (HS 1511)
Kilde: UN Comtrade Database (2018)

Som det ses af figur 2.3, står de tre største handelspartnere af palmeolie for 95 procent af den samlede danske import i 2017. Her er der tale om de to helt store producenter på verdensplan, Indonesien og Malaysia, med 61 procent tilsammen samt Tyskland med 34 procent. Det må antages, at både Tysklands og Nederlandenes eksport af palmeolie er reeksport. Malaysia og Indonesien står for 93 procent af CSPO-produktionen (RSPO, 2018). Dette kan dog ikke nødvendigvis ses som en garanti for, at den derfra importerede palmeolie nødvendigvis er certificeret, men derimod at disse nationer generelt set har den største produktion af palmeolie.

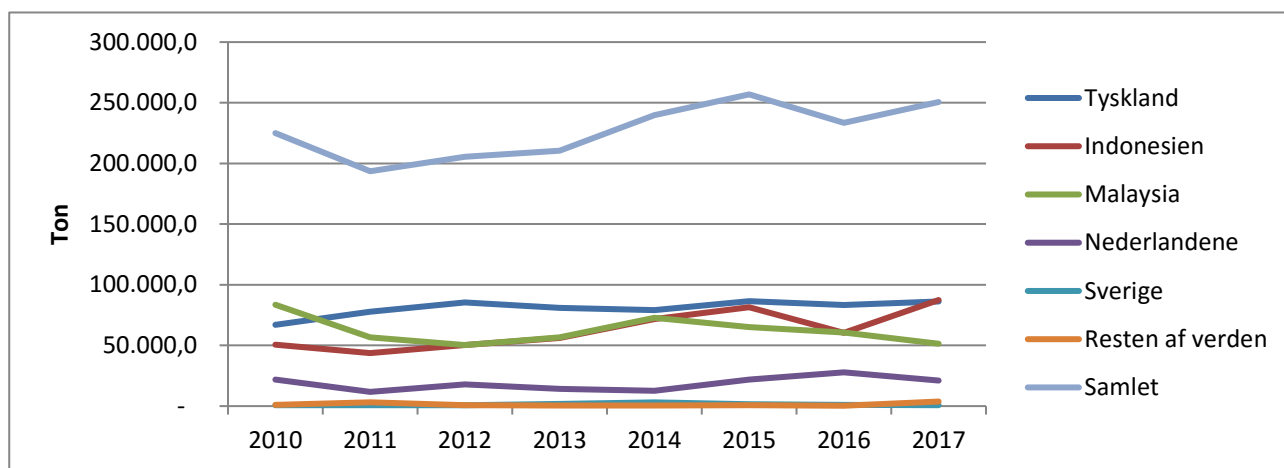
Figur 2.4 Samlet import af palmeolie fordelt på lande (2017)

Note: Palmeolie og fraktioner heraf, raffinerede eller ikke raffinerede, men ikke kemisk modificerede (HS 1511)
Kilde: UN Comtrade Database (2018)

Figur 2.4 viser Tysklands samt Nederlandenes import af palmeolie fordelt på lande. Det ses, at begge lande importerer fra de samme lande som Danmark, nemlig Indonesien og Malaysia. Tyskland importerer dog størstedelen af deres palmeolie fra Nederlandene. Nederlandenes fire største handelspartnere, Indonesien, Malaysia Papua New Guinea og Columbia står tilsammen for 75 procent af den samlede nederlandske import. Alle fire lande har en relativt stor produktion af certificeret palmeolie.

Figur 2.5 Udvikling af import fordelt på lande

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Tabel 2.1 Udvikling af import fordelt på lande

Ton	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tyskland	66.994,7	77.763,8	85.511,3	81.001,9	79.139,9	86.469,2	83.237,9	86.229,5
Indonesien	50.689,4	43.699,0	50.453,5	56.224,4	71.748,2	81.384,9	60.476,0	87.412,8
Malaysia	83.554,5	56.587,0	50.296,1	56.658,4	72.657,8	65.038,2	60.767,5	51.364,1
Nederlandene	21.817,4	11.710,4	17.889,8	14.251,3	12.522,6	21.948,4	27.846,3	21.193,3
Sverige	788,7	784,3	711,0	1.915,7	3.081,9	1.416,6	937,1	781,6
Resten af verden	1.107,4	3.035,5	689,2	541,3	571,3	659,4	304,4	3.752,1
Samlet	224.952,0	193.580,0	205.550,8	210.593,0	239.721,8	256.916,6	233.569,2	250.733,5

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Ovenstående figur 2.5 samt tabel 2.1 viser udviklingen af importeret palmeolie fordelt på lande. Det ses, at fordelingen mellem lande har ændret sig betydeligt gennem de sidste otte år, herunder forholdet mellem Indonesien og Malaysia. Generelt set har importen udlignet sig, så de tre største handelspartnere står for nogenlunde samme mængde. Dette har betydet, at der importeres væsentlig mindre palmeolie fra Malaysia, mens der importeres langt mere fra Indonesien end for 7 år siden. Tyskland har ligget nogenlunde stabilt som handelspartner med en stigende tendens.

2.3 Indirekte import af palmeolie

For at kunne danne sig et overblik over det samlede forbrug af palmeolie i Danmark vil den indirekte import have betydning. Der kan være mange forskellige kilder til den indirekte import af palmeolie, og det er derfor vigtigt at overveje disses karakter og betydning for dansk forbrug af palmeolie.

Inden for fødevarerektoren forekommer der en del indirekte import af palmeolie. Dette skyldes, at mange fødevarer generelt set indeholder palmeolie. Hvis man ser på produkter som konfektur, vil disse oftest indeholde palmeolie, og dertil kommer, at en stor del vil være importeret. Den danske indirekte import af palmeolie vil derfor være præget af den store mængde af fødevarer, som indeholder palmeolie. I alt importerede Danmark fødevarer for 81.844 millioner kroner i 2017 (Danmarks Statistik, 2018). Danmark eksporterede samlet set for 44.493,7 millioner kroner mere, end der blev importeret i 2017 (Danmarks Statistik, 2018).

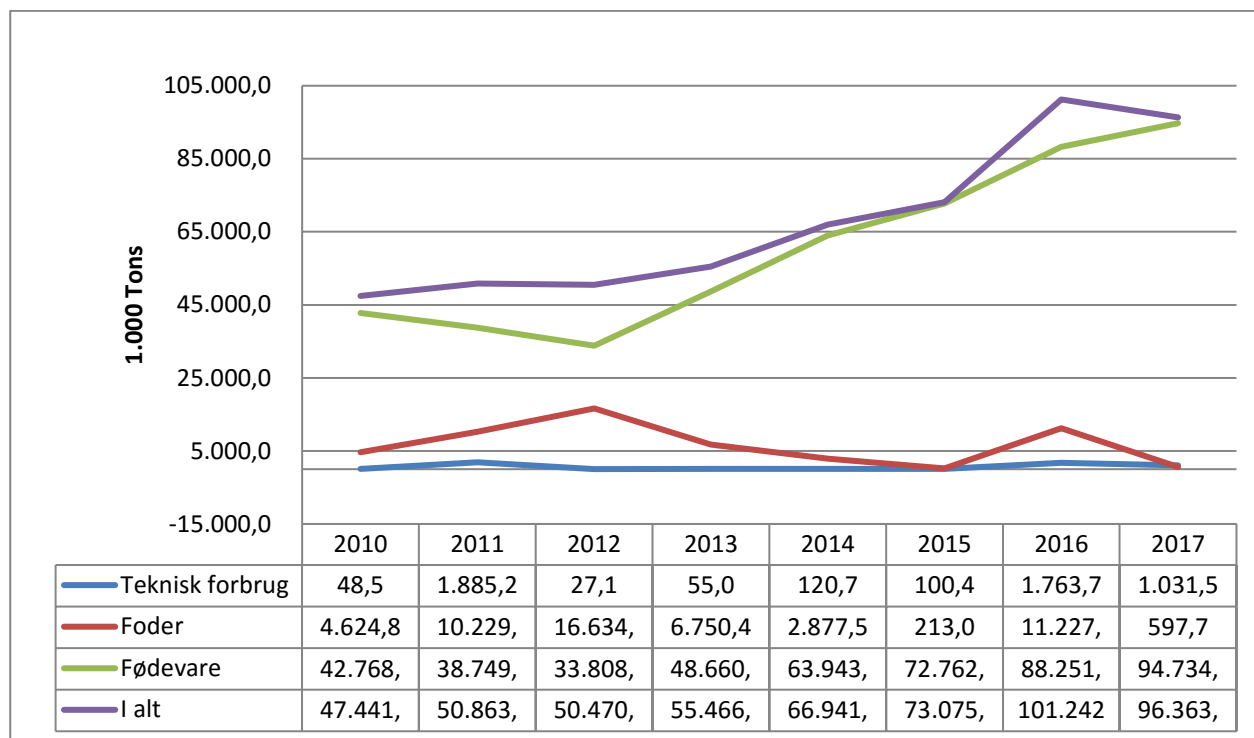
På markedet for kosmetik og produkter til personlig pleje, hvor nogle fraktioner af palmeolien bliver anvendt, vil man formentlig kunne se en indirekte import af palmeolie. Dette skyldes, at markedet for kosmetik består af en stor mængde forskellige produkter, hvoraf kun en lille del produceres i Danmark. Disse produkter vil dog ikke have den store betydning, da de oftest kun indeholder en meget lille mængde palmeolie.

Den største post, når det kommer til den indirekte import af palmeolie, vil være biobrændstof eller biodiesel. Da den biodiesel, der produceres i Danmark oftest vil være baseret på rapsolie, og Danmark siden 2011 har været nettoimportør af biodiesel, vil man kunne formode en vis form for indirekte import af palmeolie (Bosselmann, 2014). Danmark importerede 8.395 TJ biodiesel i 2016, mens der blev eksporteret 1.203 TJ (Energistyrelsen, 2016). Det store forbrug af biodiesel i EU betyder, at efterspørgslen har været stigende. Det er dog ikke muligt at opgøre, hvor stor en del af palmeolien i biodiesel der er RED-certificeret.

2.4 Direkte dansk eksport af palmeolie

Danmark har en ikke uvæsentlig eksport af palmeolie til forskellig anvendelse. Den danske eksport af palmeolie til fødevarer har udvist en væsentlig stigning siden 2012, hvor den nu er oppe på 94.734,6 tons. Det samme har dog ikke været tilfældet for den palmeolie, der anvendes til foder, her ses et fald fra 2012 frem til 2015 og igen fra 2016 til 2017. Eksport af teknisk relateret palmeolie har ligget nogenlunde stabilt på et relativt lavt niveau. Det ses dog, hvorledes det har været betydeligt højere i 2016 og 2017, men at dette stadig må ses som lavt i relation til den fødevarerrelaterede palmeolie.

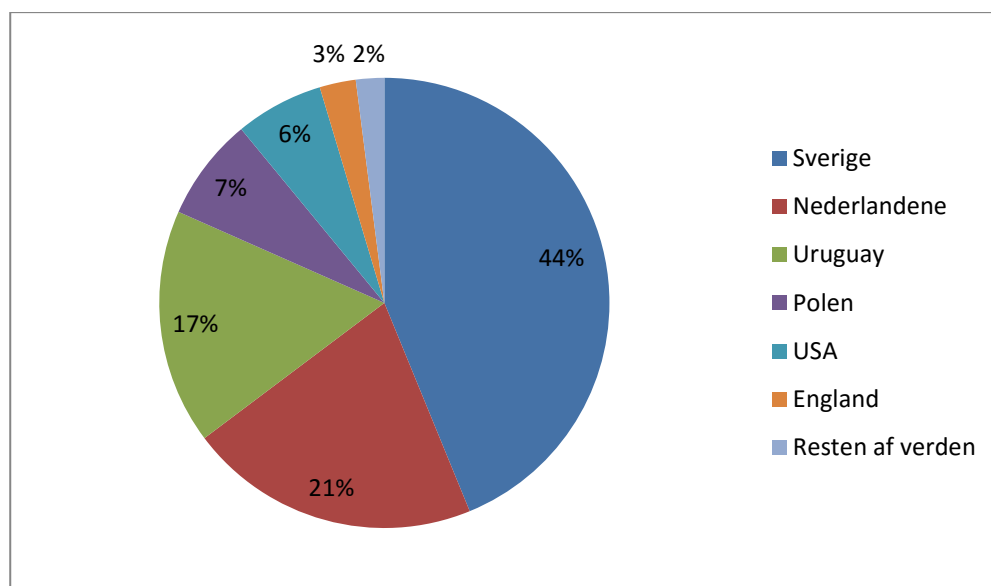
Figur 2.6 Eksport fordelt på anvendelse

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Figur 2.6 er udarbejdet med udgangspunkt i de i appendiks B oplyste anvendelseskategorier. Dette betyder, at den indirekte eksport ikke er medtaget her. Den indirekte eksport af fx fødevarer, som indeholder palmeolie, er beskrevet i afsnit 2.3.

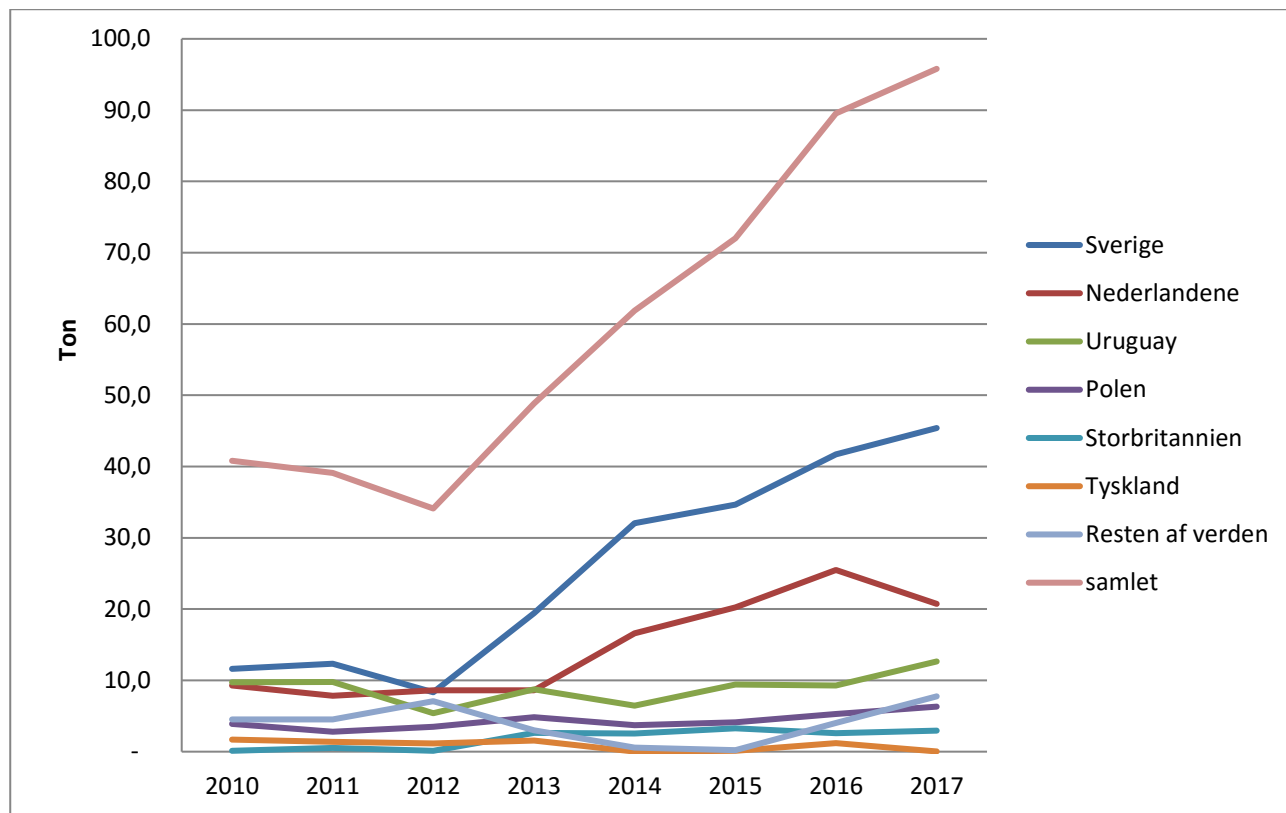
Figur 2.7 Samlet dansk eksport af palmeolie fordelt på lande (2017)

Note: Palmeolie og fraktioner heraf, raffinerede eller ikke raffinerede, men ikke kemisk modificerede (HS 1511)
Kilde: UN Comtrade Database (2018)

Af figur 2.7 ses det, at 65 procent af Danmarks eksport af palmeolie går til Sverige og Nederlandene, hvor Sverige dog er den markant største aftager.

Figur 2.8 Udvikling af eksport af palmeolie fordelt på lande

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Tabel 2.2 Udvikling af eksport af palmeolie fordelt på lande

Ton	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sverige	11.624,2	12.316,8	8.331,4	19.436,9	32.030,6	34.671,8	41.687,2	45.401,5
Nederlandene	9.261,7	7.839,0	8.585,6	8.626,0	16.603,8	20.238,4	25.487,1	20.717,1
Uruguay	9.710,2	9.753,1	5.392,3	8.752,5	6.433,3	9.424,8	9.263,1	12.654,6
Polen	3.889,8	2.796,6	3.484,6	4.837,9	3.705,4	4.107,4	5.271,6	6.317,5
Storbritannien	118,5	504,7	129,0	2.614,3	2.523,1	3.272,5	2.605,2	2.930,4
Tyskland	1.690,2	1.373,2	1.130,6	1.574,7	8,7	102,7	1.206,2	15,5
Resten af verden	4.499,8	4.528,7	7.059,6	2.991,6	551,6	210,2	4.017,6	7.757,4
samlet	40.794,4	39.112,1	34.113,0	48.834,0	61.856,4	72.027,8	89.538,0	95.794,0

Kilde: Danmarks Statistik (2018)

Som det ses af den ovenstående figur 2.8 samt tabel 2.2, er det specielt eksporten til Sverige, der har været meget stigende i perioden efter den lille tilbagegang fra 2011 til 2012. Dertil kommer, at der også for Nederlandene er en generelt stigende tendens. Danmarks eksport har generelt set været stigende, og der ses den modsatte tendens i forhold til importen, hvor der er tydelige forskelle mellem handelspartnerne over tid.

2.5 Indirekte eksport af palmeolie

Der anvendes her den samme metodiske argumentation som i Bosselmann et al. (2014): ansvarlighed i værdikæden for soja og palmeolie.

Tabel 2.3 Oversigt over import, eksport og hjemligt forbrug i Danmark af palmeolie i 2017, i tons

	Import	Eksport	Forbrug i dansk vareproduktion	Andel indirekte netto-eksport	Forbrugsandel i DK
Fødevarer	183.494,43	94.743,59	88.759,76	26-46	Høj
Foder	54.176,83	597,75	53.579,08	Høj	Lav
Teknisk anvendt	13.499,81	1.031,47	12.468,42	-	-
I alt	251.170,99	96.363,81	154.807,26	-	-

Note: Med fødevarer, foder og teknisk anvendt menes de former for palmeolie, som relaterer sig til pågældende sektor

Kilde: Danmarks Statistik (2018) samt eget skøn

Når det danske nettoforbrug af palmeolie skal afdækkes, vil det være relevant at se på den indirekte eksport af palmeolien, da palmeolie anvendes som input i mange forskellige produktioner og produkter og kun sjældent bliver anvendt i sin direkte form.

Indirekte eksport af fødevarerrelateret palmeolie

Hvis man ser på palmeolie relateret til fødevarer, ses det, at en stor del eksporteres direkte. Det kan i relation til fødevaresektoren være svært at vurdere, hvor stor den indirekte eksport er, grundet den store forskel i produkterne. Dertil kommer, at man ofte vil medtage fx kød, selv om der ikke tilsættes palmeolie i direkte form, men på grund af at palmeolien forekommer i foderet. Desuden må mejeriprodukter ses som todelte, når det kommer til opdelingen af palmeolie, da der på den ene side indgår palmeolie i foder, mens på den anden side en del af de forarbejdede mejerivarer også direkte indeholder palmeolie.

Hvis man ser på de danskproducerede fødevarer, som indeholder palmeolie, vil de største grupper være plantemargarine, blandingsprodukter (smørerstatninger), tilsætningsstoffer specielt i form af emulgatorer, spiseolie samt småkager og andet bagværk. Virksomheder, som producerer disse fødevarer, har et relativt stort forbrug af palmeolie. Det er beskrevet (Bosselmann, 2014), hvorledes "størstedelen af produktionen eksporteres" med henvisning til netop disse produkter. Dette betyder altså, at der gennem disse fødevarer forekommer en relativt stor indirekte eksport af den fødevarerrelaterede palmeolie.

I forbindelse med dansk produktion af fødevarer, som indeholder palmeolie, vil det være relevant at se på slik, chokolade og småkager. Da dette er produkter med en væsentlig grad af eksport, specielt for småkager, vil de være vigtige at tage højde for. Tal fra statistikbanken viser, at der, ud fra værdien af det solgte, eksporteres 20 procent af de industrielt fremstillede brød og kager. Da dette er opgivet i værdi, fortæller det ikke noget direkte om den indirekte eksport af palmeolie, men giver en indikation af omfanget. Dette må alt andet lige betyde, at der specielt for brød og kager må antages at være en væsentlig grad af indirekte eksport af palmeolie.

Hvis man ønsker et mere direkte skøn, kan man dog vælge at se isoleret på Arla som importør af palmeolie og derigennem se på mejeriprodukter, som ofte vil være tilsat palmeolie. Arla anvender 34.038 tons

palmeolie (RSPO, 2017), som må antages at indgå i forskellige mejeriprodukter som morgenmadsprodukter, ost og smørblandinger. Af dette bliver 65 procent (Bosselmann et al., 2014) eksporteret, og det betyder, at omkring 26 procent af det danske forbrug af fødevarerrelateret palmeolie indirekte bliver eksporteret gennem disse produkter. Dette betyder igen, at hvis man ud over mejeridelen af fødevaregruppen estimerer en eksport af fødevarer med et indhold af palmeolie på 20 procent, vil den endelige indirekte eksport af palmolie være på 26-46 procent af det danske forbrug.

Indirekte eksport af foderrelateret palmeolie

Ud fra ovenstående tabel 2.3 ses det, hvorledes størstedelen af palmeolien, som relaterer sig til foder, bliver anvendt i Danmark. Dette skyldes den store svine- samt mælkeproduktion, som findes i Danmark. Hvis man ser på svineproduktionen, eksporteres cirka 90 procent af denne (Bosselmann et al., 2014), hvorved den palmeolie, som indgår i produktionen som foder, må ses som indirekte eksport. Dertil kommer den resterende del, som indgår i kvæg- og mejeriproduktionen som foder, hvoraf henholdsvis 70 og 65 procent eksporteres (Bosselmann et al., 2014). Dette vil tilsammen antyde, at en stor del af den palmeolie, som anvendes i foder, ender som indirekte eksport.

Indirekte eksport af teknik- og industrirelateret palmeolie

Det er vanskeligt at sige, hvor stor en del af palmeolien anvendt til teknisk forbrug som bliver indirekte eksporteret. Dette skyldes, at den tekniske anvendelse sker ved fremstillingen af mange forskellige produkter, og at det derfor er vanskeligt at sige noget om, hvor meget der eksporteres. Det ses dog, at en relativt lille del eksporteres direkte, og at der derfor anvendes en stor del i dansk produktion.

Hvis man ser på Dansk Industris skøn vedrørende eksport, ligger denne på over 65 procent. Dertil kommer at den kemiske industri i Danmark estimerer en eksportandel til omkring 45 procent (Danmarks Statistik, 2012). Det skal dog tilføjes, at dette er givet ud fra omsætningen. Disse skøn betyder, at der er en relativt stor eksport inden for denne industri, og det kan dermed formodes, at der herigennem også vil være en indirekte eksport af palmeolie. Der skal dog tages højde for, at det ud fra disse skøn ikke kan afgøres, om eksporten sker inden for de produkter, som indeholder palmeolie. Det må dog antages, at der forekommer indirekte eksport af den teknik- og industrirelaterede palmeolie.

Indirekte nettoeksport af palmeolie

Som det ses ud fra den indirekte import og eksport af palmeolie, er det tydeligt, at dette har en stor betydning, når der skal ses på det samlede danske forbrug af palmeolie. Specielt den indirekte eksport er af væsentlig betydning, specielt gennem eksport af kød og forarbejdede fødevarer, hvor palmeolie indgår både direkte og som foder.

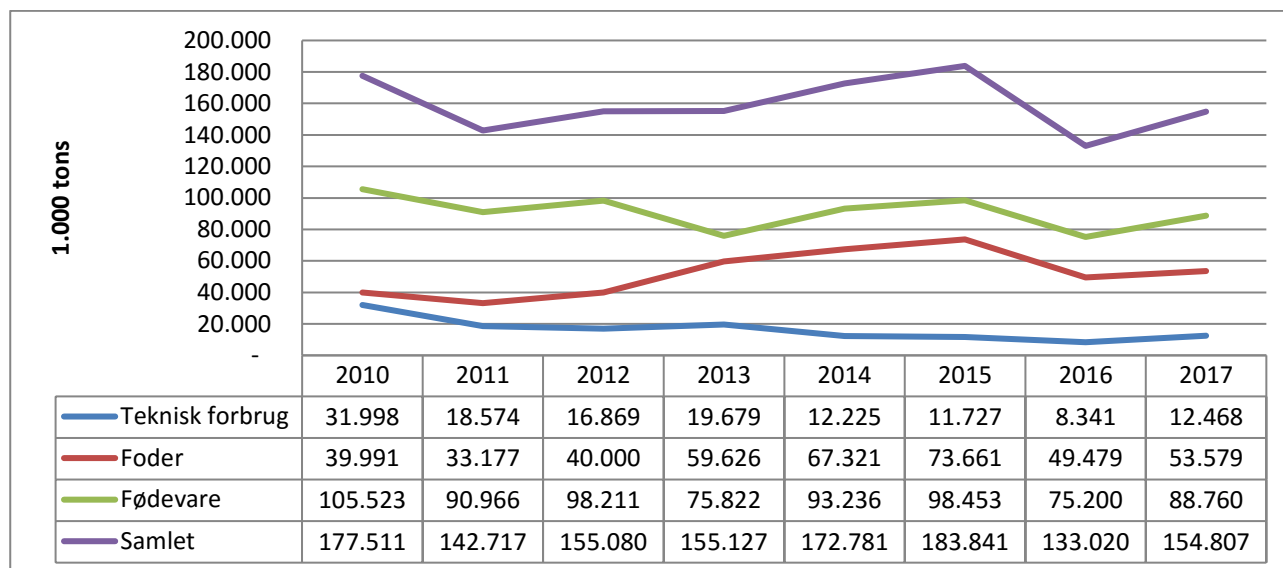
Som det beskrives i afsnit 2.3, forekommer der en betydelig indirekte import af palmeolie i fødevarer. Dette skyldes hovedsageligt den store mængde fødevarer, som indeholder palmeolie. Dertil kommer, at Danmark også vurderes at eksportere en væsentlig mængde fødevarer, som indeholder palmeolie, heriblandt smørlignende produkter og mælkeprodukter generelt.

Det vurderes, at Danmark er nettoeksportør af "indirekte"/iboende palmeolie, især på grund af vores store eksport af animalske produkter. Det er dog vanskeligt at kvantificere.

2.6 Forbruget af palmeolie, herunder andelen af certificeret palmeolie

I det følgende afsnit opgøres det danske forbrug af palme olie, ligesom der foretages et skøn over hvor stor en del af den importerede palmeolie, der er certificeret.

Figur 2.9 Forbrug af palmeolie

Kilde: Danmarks Statistik 2018

Ovenstående figur 2.9 viser det danske forbrug af palmeolie. Det ses, at størstedelen af det danske forbrug anvendes til fødevarer, efterfulgt af foder og til sidst teknisk forbrug. Der ses en nedgang i det samlede forbrug fra 2010 til 2011 samt igen en nedgang fra 2015 til 2016. Efter 2013 sker der dog en stigning for det samlede forbrug frem til 2015 samt igen efter 2016. Forbruget anvendt i foder og fødevarer har siden 2013 fulgt hinanden, mens det tekniske forbrug generelt set har været mere stabilt til svagt faldende.

3. Skøn over forbruget af bæredygtig palmeolie (RSPO) i Danmark

Det danske forbrug af palmeolie har været relativt stabilt siden 2010. Danmark importerer over 60 procent af sin palmeolie fra Indonesien og Malaysia, der samtidig står for omkring 93 procent af produktionen af certificeret palmeolie. Da det er knapt 20 procent af den samlede palmeolie produktion der er certificeret, kan man ikke ud fra dette skønne over andelen af certificeret palmeolie i den danske import

Der findes ikke nogen dansk statistik over import og anvendelse af certificeret palmeolie, og det er derfor vanskeligt at kvantificere, hvor stor en del af den samlede import af palmeolie der er certificeret som bæredygtig. Det er derfor valgt forskellige indgange til oplysninger om dette.

Der blev udsendt et kort spørgeskema til de 14 virksomheder, der er underskrivere på "Erhvervsinitiativet for bæredygtig palmeolie" i regi af DI, vedrørende deres samlede forbrug af palmeolie, samt hvor stor en andel der var certificeret. Efter nogle dage blev der fulgt op med en telefonisk henvendelse. De fleste virksomheder var villige til at oplyse om deres strategi med hensyn til anvendelse af RSPO-certificeret palmeolie, men kun nogle få ønskede at oplyse om mængder, da dette bliver betragtet som virksomhedsinterne oplysninger.

For at få et lidt bredere indtryk af de danske fødevarevirksomheders strategi i relation til anvendelse af RSPO-certificeret palmeolie blev CSR-rapporterne for de omsætningsmæssigt 50 største danske fødevarevirksomheder gennemgået. Otte af disse virksomheder nævnte anvendelsen af RSPO-certificeret palmeolie, hvoraf syv anvendte 100 procent RSPO-certificeret olie. Den sidste virksomhed havde kraftigt reduceret anvendelsen af palmeolie på det nordiske marked.

Der er 56 danske medlemmer af RSPO, hvoraf 16 har angivet forbrug i deres progress-rapporter, svarende til et samlet forbrug på omkring 55.000 tons RSPO-certificeret palmeolie.

På denne baggrund er der foretaget følgende skøn over anvendelsen af RSPO-certificeret palmeolie i Danmark.

- Af de 56 danske RSPO-medlemmer har kun 22 indsendt progress-rapporter, og af disse er der seks, som ikke har angivet mængder.
- Det samlede angivne forbrug for 2017 er på 55.000 tons RSPO-palmeolie, svarende til 28-29 procent af importen af palmeolie eksklusive andre palmeprodukter.
- Vi kan klart sige, at de 55.000 tons RSPO-palmeolie er et underkantsskøn for den samlede import af RSPO-palmeolie ud fra følgende:
- Kun 16 ud af 56 RSPO-medlemmer har angivet mængder i deres progress-rapporter.
- Kun fire medlemmer af erhvervsinitiativet for bæredygtig palmeolie er RSPO-medlemmer, og kun to af disse har opgivet mængder i deres progress-rapporter. Alle medlemmer/underskrivere af erhvervsinitiativet angiver, at de kun anvender certificeret palmeolie i deres produktion.
- Af de 50 største fødevarevirksomheder (omsætningsmæssigt) angiver otte i deres CSR-rapporter, at de tilstræber fuld sporbarhed inden for en kort årrække. Af disse otte er to medlemmer af RSPO, men kun den ene har opgivet mængder i sin progress-rapport.
- Man må antage, at medlemmerne af RSPO alle har en høj andel af deres forbrug som RSPO-certificeret palmeolie. Det gør sig gældende for medlemmerne af erhvervsinitiativet, der alle kun anvender certificeret palmeolie i deres produktion.

Et skøn vil være, at mindst 65 procent af den importerede mængde palmeolie er RSPO-certificeret.

Referencer

- Bosselmann, A.S., K.M. Lind og M. Gylling (2014). Ansvarlighed i værdikæden for soja og palmeolie. IFRO Udredning 2014/1, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet
- Danmarks Statistik (2012). Statistik Årbog 2012 - Industri. 116. årgang.
- Danmarks Statistik (2018). Online database. <http://statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- Energistyrelsen (2016). Energistatistik 2016
- European Palm Oil Alliance (2018). What is palm oil? <https://www.palmoilandfood.eu/en/what-is-palm-oil>
- RSPO.org/palmtrace (2018).
- RSPO (2013). Principles and criteria for the production of sustainable palm oil.
- RSPO (2017). Arla annual communications of progress rapport.
- RSPO (2018). Roundtable on sustainable palm oil. <https://www.rspo.org/>
- UN Comtrade Database (2018). Online database. <https://comtrade.un.org/>

Appendiks A: Metodespørgsmål

IFRO har været i kontakt med ESPO-sekretariatet i Nederlandene (Thijs Packmans, MVO) vedrørende metode.

Den nederlandske metode er baseret på den tætte kontakt til raffinaderierne. De har således adgang til raffinaderiernes outputdata og salg til nederlandske aftagere, de anerkender at den nederlandske situation er ret unik. De havde ikke kendskab til metoderne, der blev anvendt i forbindelse med de andre landes opgørelser, men var meget interesseret i at høre om vores fremgangsmåde og resultater.

For tilnærmelsesvist at kunne estimere andelen af certificeret palmeolie, som anvendes i Danmark, blev underskriverne for erhvervsinitiativet kontaktet. Dertil blev de danske medlemmer af RSPO's "RSPO Annual Communications of Progress" gennemlæst, hvor de hertil relevante oplysninger blev noteret.

Der blev til underskriverne af erhvervsinitiativet stilet tre hovedspørgsmål samt et ønske om uddybende telefonisk samtale. Der blev spurgt til deres anvendte *mængde palmeolie*, deres *andel RSPO-certificeret*, og om der *yderligere var købt certifikater* i forbindelse med deres forbrug af palmeolie.

Da oplysninger om specielt den anvendte mængde for nogle virksomheder ses som konkurrencefølsomme, er det ikke i alle tilfælde, at virksomhederne ønsker at oplyse dette. I de tilfælde hvor virksomhederne har besvaret spørgsmål om dette, er det med forudsætninger om fortrolighed. Dertil kommer, at nogle virksomheder i perioder med "negativt fokus" på anvendelsen af palmeolie er indgået i initiativet, men sidenhen har valgt at gå over til et andet olieprodukt.

Der er ikke gennemført yderligere telefoninterviews. Dette skyldes til dels det begrænsede antal tilbagemeldinger, som resulterede i en ændring af forventninger til svarene. Med dette skal forstås, at de danske RSPO-medlemmers rapporter, som er tilgængelige, dannede grundlag for de mulige analyser og derved de ønskede oplysninger.

Appendiks B: Anvendelses kategorier

Palmeolie anvendt i fødevarer

Her medtages de forskellige fraktioner af palmeolie, som anvendes i fødevaresektoren. Der er tale om både palmeolie og palmekerneolie, hvor det vigtige forhold er, at det ikke er kemisk modificeret. Det er altså den palmeolie, som ender i produkter konsumeret som fødevarer. De fødevarer, hvor man oftest vil se palmeolie optræde i, er margarine, fedtreduceret smør, madolie, småkager og anden bagværk samt chokolade. Det er denne anvendelsesgruppe, som er den største og derved den, hvor forbruget af palmeolie er størst. Dertil kommer, at en stor del af palmeolieforbruget i foder er fedtsyredestillater, som er et biprodukt ved raffineringen, og som altså kan ses som et biprodukt af fødevaregruppen.

I forbindelse med forbruget af fødevarer med palmeolie i relation til certificering af netop palmeolie vil det også kunne ses, hvordan forbrugerne har en påvirkning. Det ses, hvorledes der opstår to dyk i forbruget af palmeolie anvendt til fødevarer i 2013 og 2016 (se figur 2.9). Dette kan skyldes det negative syn på anvendelsen af palmeolien, hvor specielt fødevaresektoren er påvirket af forbrugerne. Det er gennem henvendelser til underskriverne af ”Erhvervsinitiativet for bæredygtig palmeolie” blevet tydeligt, at nogle af disse virksomheder har valgt at gå over til andre olietyper end palmeolie. Dette kan være en årsag til, at differensen mellem forbruget af palmeolie anvendt i fødevarer og foder er mindre fra 2013 til 2017 end tidligere. Da palmeolie anvendt i foder er en mere indirekte anvendelse, set fra forbrugernes synspunkt, vil man kunne forvente en mindre betydning af ”dårlig omtale” af palmeolie i denne sektor relativt set.

Palmeolie anvendt i foder

Her omtales import, eksport og forbrug af den rå palmeolie, palmekerneolie, olie kager, andre faste restprodukter samt fedtsyredestillater. Det er her specificeret, at det ikke er gået til teknisk forbrug og industriel anvendelse og derfor er anvendt som foder. Inden for anvendelsen af palmeolie i foderstof er det hovedsageligt den rå palmeolie, som udgør fedttilskud i foder. Olie kager og andre faste restprodukter fra udvindingen af palme- og kerneolien indgår som proteinkilde. Dette er dog i relativt lavere grad end anvendelsen af andre proteinkilder, såsom raps- og sojakager. Den sidste komponent for palmeolie i foder er fedtsyredestillater, som er et biprodukt fra raffineringen, men som anvendes som en kilde til fedt i foder. Det danske forbrug af fedtsyredestillater har, i modsætning til de andre former, været stigende siden 2013. Hvis man ser på forbruget af palmeolie anvendt i fødevarer, som ligger højere end foder og teknisk forbrug, vil det give god mening, at dette biprodukt vil være relativt let (billigt) tilgængeligt.

Palmeolie anvendt i teknisk forbrug

Til teknisk forbrug anvendes mange af de samme fraktioner af palmeolien som i fødevarer og foder, men her er forarbejdningen en helt anden. Kategorien indeholder palmeolie anvendt som kosmetik, maling og biobrændsel. Under de enkelte produktnumre findes de palmeoliefraktioner, som specifikt ikke kan anvendes til fremstilling af fødevarer. Det danske forbrug af palmeolie til teknisk anvendelse ligger væsentligt lavere end for de andre sektorer. Forbruget har været faldende siden 2010, hvorimod de andre sektors forbrug har været generelt stigende, og derfor ses fra 2014 og frem en væsentligt større forskel på forbruget til teknik relativt til de andre. Det bliver her tydeligt, at denne sektor ikke, set i mængder, er den største i Danmark. Dette er også tilfældet, da både forbruget både i fødevaresektoren og til foder i Danmark er relativt stort, og derfor fremstår det tekniske forbrug også mindre.

Tabel over anvendelseskategorier

	Beskrivelse af data indhold
Fødevarer	Fraktioner af palmeolie, faste, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg
	Fraktioner af palmeolie, faste, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, i pakninger af nettovægt > 1 kg
	Palmeolie og flydende fraktioner deraf, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede (undtagen til teknisk anvendelse eller til anden industriel anvendelse end fremstilling af næringsmidler og undtagen rå palmeolie)
	Fraktioner af palmekerneolie og babassuolie, faste, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg
	Fraktioner af palmekerneolie og babassuolie, faste, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede (undtagen i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg)
	Palmekerneolie og babassuolie samt flydende fraktioner deraf, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg (undtagen til teknisk anvendelse eller til anden industriel anvendelse)
	Palmekerneolie og babassuolie samt flydende fraktioner deraf, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede (undtagen til teknisk anvendelse eller til anden industriel anvendelse end fremstilling af næringsmidler)
	Palmekerneolie, rensat el raffineret, ej faste fraktioner, pakninger o 1 kg, undt til teknisk brug
	Babassuolie, rensat el raffineret, ej faste fraktioner, pakninger o 1 kg, undt til teknisk brug
Foder	Palmeolie, rå (undtagen til teknisk eller anden industriel anvendelse end fremstilling af næringsmidler)
	Palmekerneolie og babassuolie, rå, i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg (undtagen til teknisk anvendelse eller til anden industriel anvendelse end fremstilling af næringsmidler)
	Palmekerneolie og babassuolie, rå (undtagen til teknisk anvendelse eller til anden industriel anvendelse end fremstilling af næringsmidler og undtagen i pakninger af nettovægt ≤ 1 kg)
	Oliekager og andre faste restprodukter fra udvinding af fedtstoffer eller olier af palmenødder eller palmekerner, også formalede eller i form af piller pellets
	Fedtsyredestillat
Teknisk forbrug	Palmeolie, rå, til teknisk eller industriel anvendelse (undtagen til fremstilling af næringsmidler)
	Palmeolie og flydende fraktioner deraf, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, til teknisk eller industriel anvendelse (undtagen til fremstilling af næringsmidler og undtagen rå palmeolie)

Palmekerneolie og babassuolie, rå, til teknisk eller industriel anvendelse (undtagen til fremstilling af næringsmidler)
Palmekerneolie, rå, til teknisk brug
Palmekerneolie, rå, pakninger o 1 kg, undt til teknisk brug
Palmekerneolie og babassuolie samt flydende fraktioner deraf, også raffinerede, men ikke kemisk modificerede, til teknisk eller industriel anvendelse (undtagen til fremstilling af næringsmidler og undtagen rå olie)

Appendiks C: Oversigt over danske virksomheders CSR-profil

Toms Gruppen:

Benyttede i 2017 100% RSPO certificeret palmeolie i deres produktion. Tilstræber yderligere gennemsigtighed og sporing af olien gennem hele værdikæden.

AAK Denmark:

Har siden 2014 haft en aktiv politik om at opnå fuld RSPO certificeret palmeolie i produktionen, med et mål om fuld gennemsigtighed samt sporing af palmeolien i hele værdikæden i år 2018/19.

Orkla Foods Denmark:

Har reduceret brug af Palmeolie i fødevarer til det nordiske marked og går generelt op i at benytte råvare der er certificeret.

Palsgaard:

Benytter 100% af RSPO certificeret olie i produktionen.

Kelsen Group:

Har siden 2015 udelukkende benyttet RSPO certificeret olie i produktionen.

Lantemännen Unibake

Denmark:

Begyndte i 2015 på implementering af udelukkende RSPO palmeolie med fuld certificering i 2017. Har derudover også en aktiv politik om at ny købte datterselskaber skal skifte til RSPO palmeolie inden for 18 måneder efter opkøb. Bruger ca 7.000 tons palmeolie årligt.

Schulstad:

Ejet af Lantemännen og har derfor samme politik.

Dan Cake:

Bager med RSPO certificeret palmeolie.

Underskrivere af erhvervsinitiativet for bæredygtig palmeolie:

Carletti:

2016 årsrapport: "arbejder hen imod alene at benytte certificeret palmeolie i sine produkter."

DuPont:

Benytter sig 100% af certificeret palmeolie til emulgator.

Kelsen Group:

Har siden 2015 udelukkende benyttet RSPO certificeret olie i produktionen.

Kims:

Bestræber sig på at stege i solsikkeolie i stedet for palmeolie. Af de produkter der endnu ikke er overgået til solsikke olie har man siden 2014 bestræbt sig på brug RSPO certificeret olie.

Kohberg Bakery Group:

Kunne i 2017 garantere 100% bæredygtig palmeolie i hele produktionen.

Lantmännen/Cerealía:

100% RSPO certificeret siden 2011.

Nestlé Danmark:

køber kun certificeret palmeolie (ikke specificeret om det er RSPO?)

Orkla Foods Denmark:

Har reduceret brug af Palmeolie i fødevarer til det nordiske marked og går generelt op i at benytte råvare der er certificeret.

Pågen:

Har siden 2016 udelukkende brugt RSPO certificeret palmeolie.

Tulip Food Company:

Anvender 100% RSPO-certificeret palmeolie og har i de seneste 12 måneder anvendt 303 tons palmeolie. Tulip Food Companys anvender Segregeret Certificeret palmeolie, og får deres certifikat med hver leverance.

Lantemännen Unibake

Denmark:

Begyndte i 2015 på implementering af udelukkende RSPO palmeolie med fuld certificering i 2017. Har derudover også en aktiv politik om at ny købte datterselskaber skal skifte til RSPO palmeolie inden for 18 måneder efter opkøb.

Kelloggs:

100% RSPO siden 2011

Unilever Danmark:

Tilstræber 100% RSPO certificeret produktion, forventer at nå målet i 2019.

Palsgaard:

Benytter 100% af RSPO certificeret olie i produktionen

Appendiks D: Virksomheder

RSPO medlemmer	Erhvervsinitiativet for bæredygtig palmeolie	Fødevareindustriens 50 største
AAK AB*	Carletti	AAK Denmark
Agro Supply A/S	DuPont	Dan Cake
Andreas Jennow A/S	Kellogs	Kelsen Group
Arla Foods a.m.b.a	Kelsen Group	Lantemännen Unibake Denmark
BioMar Group A/S	Kims	Orkla Foods Denmark
Bisca A/S	Kohberg Bakery Group	Palsgaard
Carletti A/S	Lantmännen/Cerealia	Schulstad
Dan Cake A/S	Lantmännen Unibake Debnarj	Toms Gruppen

DuPont Nutrition Biosciences ApS	Nestlé Danmark
Easyfood A/S	Orkla Foods Denmark
Euro Cater Holding A/S	Palsgaard
Falengreen A/S	Pågen
Jacobsens Bakery Ltd	Unilever Danmark
Kohberg Bakery Group A/S	Tulip Food Company
Nopa Nordic A/S	
Nordex Holding A/S	
Novozymes A/S	
Palsgaard A/S	
Rema 1000 Denmark A/S	
Scandic Food A/S	
System Frugt A/S	
TBC Ingredients ApS	
TC Brød ApS	

*Svensk medlem men har dansk afdeling.